

HŘIBOVÝ MRAK NAD HIROŠIMOU

Na ostrůvku Tinian v západním Tichomoří se po ranveji North Field sunula létající pevnost B-29, nazvaná po matce svého pilota Enola Gay. Obrovský čtyřmotorový letoun, zbavený všech nepotřebných částí, se pomalu vznesl do vzduchu a stoupal k temné obloze nad Tichým oceánem. Enola Gay nevezla na palubě běžný náklad konvenčních pum či výzbroj. V její pumovnici byla jen jedna bomba o váze 4090 kilogramů, nazvaná Chlapeček (Little Boy).

Bylo tři čtvrtě na tři ráno, 6. srpna roku 1945. Začínala mise, na niž se velitel Tibbets a jeho posádka tajně připravovali více než rok. V doprovodu dalších dvou obřích letounů B-29 (jeden byl plný záznamových přístrojů, druhý kamer) zamířila létající pevnost Enola Gay na sever do Japonska.

Po dosažení výšky 1430 metrů vlezl hlavní bombometčík kapitán William S. Parsons do pumovnice a odjistil Chlapečka. Byl to rozumný postup, protože kdyby letadlo startovalo s odjištěnou atomovou bombou a havarovalo, polovina Tinianu by byla smetena z povrchu zemského. Po přeletu nad Iwodžimou plukovník Paul W. Tibbets jr., který létající pevnost pilotoval, napomenul jedenáctičlennou posádku: „Tohle je historický let, tak ne abyste mluvili sprostě. Máme na palubě první atomovou bombu.“ vystoupal pak do výše 2800 metrů, v níž letoun zůstal až do chvíle, kdy se přiblížil Japonsku. V 7 hodin 25 minut přišla šifrovaná depeše ze Straight Flush, meteorologického letounu B-29, který letěl před nimi a zjišťoval počasí nad cílovými městy: nad Hirošimou je bezmračná obloha. Tibbets vystoupil do výše 9630 metrů a zamířil k rušnému městu na jižním pobřeží ostrova Honšú. Když byl v 7.09 vyhlášen poplach, jen málo obyvatel Hirošimy jej vzalo na vědomí. Zvykli si totiž, že nad jejich přístavním městem brzy ráno prolétal americký meteorologický letoun. O dvacet dva minut později je uklidnila siréna, která ohlásila konec poplachu. I když Japonci v 8.06 zpozorovali ve velké výšce tři stroje B-29, vyhlásili poplach až ve chvíli, kdy byla bomba svržena.

Enola Gay se za bezmračného počasí a neohrožována protiletdeckou palbou blížila k Hirošimě. V 8.15 spatřil bombometčík Thomas W. Ferebee v zaměřovači hirošimský most Aiori přes řeku Ota. Přesně o 17 vteřin později vypustil atomovou bombu. Zároveň pozorovací letoun B-29 shodil tři padáky se zařízením, které mělo zaznamenat údaje o výbuchu. Enola Gay, která byla náhle o čtyři tuny lehčí, poskočila vzhůru a Tibbets vzápětí provedl sestupný manévr, při kterém otočil stroj o 155 stupňů doprava- přesně tak, jak jej mnohokrát nacvičoval, když se připravoval na svržení bomby. Vyhnul se tak nebezpečné tlakové vlně.

Chlapeček explodoval poblíž mostu, ve výšce 565 metrů nad městem. Oblohu sežehl oslepující modrobílý záblesk. Tisíce lidí se okamžitě vypařilo, neboť teplota terénu poblíž výbuchu přesáhla 9000 stupňů Celsia. Výbuch byl tak prudký, že z některých obětí nezůstalo víc než siluety vpálené do betonových zdí. Dokonce ještě ve vzdálenosti tří kilometrů utrpěli lidé strašné popáleniny. Mnohým žár a výbuch strhaly oděv i kůži.

Nárazová vlna, dosahující síly větru o rychlosti 800 kilometrů za hodinu, vzápětí srovnala se zemí téměř vše do vzdálenosti více než tří kilometrů. Zcela zničeny byly úřední budovy, továrny i domy. Tramvaje létaly vzduchem a vodovodní řady byly roztrhány na cáry. V atomovém víru zahynuly tisíce mužů, žen a dětí. Odhady počtu obětí se liší, avšak má se za to, že v epicentru výbuchu a v následující tlakové vlně zahynulo přinejmenším 78 000 obyvatel města.

Městem burácely ohnivé bouře. V oblasti výbuchu byly zničeny veškeré budovy na ploše 13 kilometrů čtverečních. Při výbuchu vznikl z trosk a prachu obrovský žhavý hřib, dosahující výše přes 15 kilometrů. Plukovník Tibbets později vzpomínal, jak mu z výšky 10 000 metrů připadalo, že strašný mrak „stoupal vzhůru jako žhavá pára, vířil a převaloval se. Jeho povrch černě kypěl, podobal se sudu vařícího dehtu.“

Z mohutného mraku začaly na město pršet černé kapky deště o velikosti hracích kuliček. I

ony byly radioaktivní a způsobily smrt mnoha dalších lidí. Podle japonského odhadu z roku 1968 zahynulo na nemoc z ozáření- buď okamžitě nebo v příštích pěti letech- na 250 000 obyvatel Hirošimy.

Výbuch o síle odpovídající 20 000 tunám TNT vyslal k obloze dvojí nárazovou vlnu, která letounem Enola Gay mohutně zacloumala. Zpočátku měli členové posádky za to, že se dostali do protiletcecké palby, avšak Tibbets, který z instruktáže věděl, že takové otřesy může očekávat, jim vysvětlil pravou příčinu. Letci měli speciální brýle, jimiž s hrůzou a zděšením sledovali spoušť, kterou Chlapeček napáchal.

Když se vraceli na tinianské letiště, mohli pozorovat hrozivý hřibovitý mrak nad Hirošimou ještě ze vzdálenosti 580 kilometrů.

Zdroj:

Kolektiv autorů. *Kdy, kde, proč a jak se to stalo*. 1. vydání, Praha: Reader's Digest Výběr, spol. s. r. o., 1997, s. 362-363, ISBN 80-902069-6-4

PRACOVNÍ LIST

Na základě předchozí literární ukázky vypracuj následující otázky a úkoly:

- 1) Pokus se podle textu graficky zpracovat průběh útoku (např. časová přímka).
- 2) Vypiš, jaké následky mělo svržení atomové bomby.
- 3) Byly následky atomové bomby překvapivé, nebo byl její účinek předem znám.
- 4) Co bylo tím hlavním, čím se atomová bomba lišila od ostatních zbraní?
- 5) Tušíš, jaká je v současné době situace s využíváním atomových bomb?
- 6) Vidíš nějaké souvislosti a společné rysy mezi útokem na Hirošimu a útokem na Pearl Harbor?

PRACOVNÍ LIST (ŘEŠENÍ)

Na základě předchozí literární ukázky vypracuj následující otázky a úkoly:

- 1) **Pokus se podle textu graficky zpracovat průběh útoku (např. časová přímka).**
Individuální práce žáků.
- 2) **Vypiš, jaké následky mělo svržení atomové bomby.**
Obrovské ztráty na životech, obrovské množství zraněných, radioaktivita (mnoho lidí umřelo delší dobu po útoku), zničené budovy, ...
- 3) **Byly následky atomové bomby překvapivé, nebo byl její účinek předem znám.**
Očekávalo se, že následky budou katastrofální, ale nikdo nečekal takovou sílu a rozsah.
- 4) **Co bylo tím hlavním, čím se atomová bomba lišila od ostatních zbraní?**
Lišila se svou mnohonásobně silnější ničivou silou a také dlouhodobými následky (radioaktivita)
- 5) **Tušíš, jaká je v současné době situace s využíváním atomových bomb?**
Jejich užívání je zakázáno.
- 6) **Vidíš nějaké souvislosti a společné rysy mezi útokem na Hirošimu a útokem na Pearl Harbor?**
Japonsko x USA, nečekaný útok, velké ztráty na životech, ...